

Bijlage B bij kadernota 2026 – 2029: niet op te nemen bouwstenen en ombuigingsvoorstellen

27 mei 2025

Gemeente **Borne**

Bijlage B Overzicht bouwstenen en ombuigingsmaatregelen om niet op te nemen in de programmabegroting

De bouwstenen en ombuigingsmaatregelen die in deel B van dit overzicht zijn opgenomen, worden **niet** opgenomen in de programmabegroting 2026 – 2029.

De reden dat deze bouwstenen niet opgenomen worden in de programmabegroting is gelegen in het feit dat deze bouwstenen als minder noodzakelijk werden geacht, afgezet tegen de achtergrond van de financiële situatie van de gemeente. De ombuigingsmaatregelen in dit overzicht worden niet opgenomen in de programmabegroting omdat de meeste van deze ombuigingsmaatregelen niet wenselijk zijn: de impact op de Bornse samenleving is als onacceptabel gekwalificeerd.

Inhoudsopgave:

Deel B	pagina
Bouwstenen	
<i>Programma Wonen en leven</i>	
B.1 Bevorderen passende en toekomstbestendige woningvoorraad voor doelgroepen (Volkshuisvestingsprogramma)	5
B.2 Versnellen realisatie woningbouwprojecten tbv passende en toekomstbestendige woningvoorraad (werkbudget versnelde woningbouw)	7
B.3 Versterken karakter en identiteit van de gemeente (Erfgoed in beeld)	8
B.4 Bevorderen bereikbaarheid per fiets, bevorderen gezondheid en beter klimaat (F35)	10
B.5 Bevorderen gebruik van duurzame mobiliteitsvormen (Gedragsprincipes STOMP)	12
<i>Programma 2: Duurzame toekomst</i>	
-	
<i>Programma 3: Inclusieve samenleving</i>	
B.6 Een veilige woonplek in risicovolle gezinssituaties	14
B.7 Vergroten van de zelfredzaamheid en vitaliteit van ouderen	16
B.8 Bevorderen toegankelijke sportvoorzieningen (Uitbreiding de Veste)	19
<i>Programma 4: Bestuur en samenleving</i>	
B.9 Optimaliseren subsidieprocessen (subsidie-adviseur)	21
B.10 Versterken inkoopcapaciteit	23
B.11 Bevorderen van verbetering taal- en schrijfvaardigheid in organisatie (taalcoach)	25
<i>Programma Financieel gezond</i>	
B.12 Waarde gestuurd vastgoedmanagement	27
<i>Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen</i>	
B.13 Bevorderen efficiënt beheer van openbare ruimte (GIS)	29
B.14 Effectiever en efficiënter maken van de processen van de ondersteunende functies (procesadviseur)	31

Ombuigingsmaatregelen

Programma 1: Wonen en leven

B.15 Invoeren van betaald parkeren	33
B.16 Versoberen budgetten mobiliteit	34
B.17 Beperken aantal speelplekken	35
B.18 Stoppen bekostiging dierenparken	36

Programma 2: Duurzame toekomst

B.19 Schrappen facultatieve taken bij het ODT	37
B.20 Verhogen toeristenbelasting naar landelijk gemiddelde tarief	38

Programma 3: Inclusieve samenleving

B.21 Schrappen arrangementsubsidies / waarderingssubsidies	39
B.22 Schrappen arrangementssubsidies jongerenwerk	40
B.23 Schrappen praktijkondersteuning huisartsen	41
B.24 Versoberen preventief jeugdbeleid	42
B.25 Schrappen arrangementssubsidies cultuur	43
B.26 Schrappen muziekonderwijs	44
B.27 Schrappen subsidie Bussemakerhuis	45
B.28 Verlagen inkomensgrens	46
B.29 Versoberen lokaal beleid	47
B.30 Versoberen re-integratiebudget	49

Programma 4: Bestuur en samenleving

B.31 Terugbrengen formatie leidinggevenden	50
B.32 Terugbrengen ondersteunende formatie bedrijfsvoering	51
B.33 Versoberen organisatiebudgetten	52
B.34 Onderzoek beperkte invulling rekenkamer	53
B.35 Schrappen werkbudgetten participatie en communicatie	54
B.36 Schrappen uitvoeringsbudget veiligheid	55

Programma 5: Financieel gezond

B.37 Invoeren van hondenbelasting	56
B.38 Verhogen van de onroerend zaakbelasting voor woningen	57
B.39 Verhogen van de onroerend zaakbelasting voor niet-woningen	58
B.40 Aanpassen van de afschrijvingstermijnen gebouwen	59
B.41 Aanpassen van de afschrijvingstermijnen wegen	60
B.42 Verlengen afschrijftermijn naar 80 jaar riool	61

Deel B:

1. *Bouwstenen programma Wonen en leven*

Volgnummer: B.1						
Afdeling/Team: Samen bouwen – beleid						
Onderwerp: Bevorderen passende en toekomstbestendige woningvoorraad voor doelgroepen (Volkshuisvestingsprogramma)						
Programma/Thema: Wonen en leven / Wonen en bouwen						
Portefeuillehouder: A. Lammers						
Inhoud: In de Wet regie op de Volkshuisvesting (nog vast te stellen) worden gemeenten verplicht een volkshuisvestingsprogramma op te stellen. Het volkshuisvestingsprogramma vervangt de huidige verplichte woonvisie en kan worden gezien als uitwerking van de nog vast te stellen Omgevingsvisie. In het verplichte volkshuisvestingsprogramma dienen het Rijk, provincies en gemeenten elk op basis van onderzoek naar de actuele woonbehoefte (en de woon- en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte per aandachtsgroep), het beleid voor woningbouw en locaties te concretiseren. Daarbij dient ook ingegaan te worden op de betaalbaarheid, doorstroming en verduurzaming van de woningen. Dit budget dient om het volkshuisvestingsprogramma op te kunnen laten stellen (via inhuur van een bureau). Het betreft eenmalige kosten.						
Doel: Passende huisvesting voor alle doelgroepen en toekomstbestendige woningvoorraad.						
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Autonoom					
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Toekomstig wettelijke verplichting conform de wet versterking regie volkshuisvesting.					
Maatschappelijk effect	Voldoende passende en betaalbare woningen					
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar , wettelijke verplichting uitstelbaar tot maximaal 2027					
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Niet van toepassing					
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 4: "Ruimte voor een groeiende en leefbaar gemeente"					
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Woonvisie 2022+/ Woondeal					
Acties en planning	Start in 2026 afhankelijk van vaststelling wet					
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	
	Investering (Krediet)					
	Exploitantiebudget	30.000				

	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte				
	Effect begroting	30.000			
	Het betreft eenmalige kosten en deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.				
Personele effecten	Opzet binnen bestaande formatie.				

Volgnummer: B.2						
Afdeling/Team: Samen Bouwen beleid						
Onderwerp: Versnellen realisatie woningbouwprojecten tbv passende en toekomstbestendige woningvoorraad (werkbudget versnelde woningbouw)						
Programma/Thema: Wonen en leven / Wonen en bouwen						
Portefeuillehouder: A. Lammers						
Inhoud: De urgente vraag naar woningen vraagt om een versnelling in de realisatie van woningbouwprojecten. Het huisvestingsvraagstuk is daarbij complex. In de gemeente Borne hebben we in de reguliere opgave een combinatie van onze eigen en regionale ambities. Er is een urgente vraag naar woningen voor verschillende aandachtsgroepen al dan niet in combinatie met zorg. Daarom worden er continu mogelijkheden verkend om nog sneller en nog meer woningbouw te realiseren. Daarbij is het noodzakelijk snel in te kunnen spelen op kansen en vragen die spelen. De inzet op versnelling en opgave vraagt om: - meer capaciteit, (deze uitvraag komt elders aan de orde). - ruimte voor het uitvoeren van extra onderzoek zoals onderzoek naar actuele woningbehoefte, locatiestudies, stedenbouw, stikstof, bodemonderzoeken; - inhuur juridische expertise, zowel publiekrecht als privaatrecht; Het gaat hier om een werkbudget zodat flexibel extra expertise en capaciteit ingehuurd kan worden. Doel: Snel, voldoende en passende woningen voor iedereen						
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	autonoom					
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk					
Maatschappelijk effect	Als we onvoldoende in kunnen spelen op de vragen die er liggen, betekent dit vertraging in planvorming.					
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvermijdbaar, het is uitstelbaar, maar zorgt voor vertraging.					
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)						
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 6: "Wij willen de gemeente Borne zo ontwikkelen dat er voldoende gevarieerd en toekomstbestendig woonaanbod is dat aansluit bij de woonbehoefte in de kernen".					
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Woonvisie inzet op versnelling					
Acties en planning	Nieuwe woningbouwlocaties opstarten.					
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	
	Investerings (Krediet)					
	Exploitatiesbudget	50.000	50.000	50.000	50.000	
	Beschikbare (vrije) dekkingruimte					
	Effect begroting	50.000	50.000	50.000	50.000	
Personele effecten						

Volgnummer: B.3	
Afdeling/Team: Beleid	
Onderwerp: Versterken karakter en identiteit van de gemeente (Erfgoed in beeld)	
Programma/Thema: Wonen en woningbouwopgave	
Portefeuillehouder: A. Lammers	
Inhoud: Er zijn diverse ontwikkelingen waar cultureel erfgoed kan worden gebruikt om het karakter en de identiteit van Borne te versterken. Denk aan de kloosters in Zenderen, erftransities (karakteristieke boerderijen en schuren) en diverse ontwikkelingen in en rondom Oud Borne. Hoe kan erfgoed bijdragen aan zaken als klimaatadaptatie, energietransitie, duurzame economie (aantrekkingskracht) en mobiliteit? Is ons erfgoed wel voldoende in beeld en is het rijksbeleid 'erfgoed als basis voor ruimtelijke ontwikkelingen' wel goed geborgd? Nadere onderzoeken en analyses (cultuurhistorische waarden en historische structuren) en het ontwikkelen van erfgoedbeleid zijn sterk gewenst om ruimtelijke keuzes te onderbouwen en om kansen en mogelijkheden in beeld te krijgen. Het budget is vooral bedoeld voor nadere analyses en onderzoeken. Denk bijv. aan ontwikkelen van inspirerende voorbeelden (o.a. kansen terugbrengen water/oorspronkelijk beekloop).	
Doel: Cultureel erfgoed en historische structuren meer en beter inzetten om het karakter en de identiteit van Borne te versterken.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom want de ruimtelijke ontwikkelingen zijn bekend en zullen (waarschijnlijk) ook doorgaan. Maar ook deels niet autonoom aangezien erfgoed op dit moment nog niet vaak als kans wordt gezien.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Leefbaarheid en aantrekkelijkheid van Borne vergroten
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvoorzien
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Door het erfgoed beter in te zetten voor ruimtelijke ontwikkelingen ontstaat er meer draagvlak en een betere onderbouwing van de plannen
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 6: "Borne is een fijne woongemeente met goede voorzieningen". Ons cultureel erfgoed, met in het bijzonder 'Oud Borne' speelt daarbij een belangrijke rol. Als ambitie is in het Borns Akkoord opgenomen dat er aandacht is voor een efficiënt gebruik van de ruimte en een groene, leefbare omgeving. Erfgoed kan een bijdrage leveren aan deze ambitie.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Borne heeft veel cultureel erfgoed. In de op handen zijnde Contourennota en de Omgevingsvisie zal het belang van cultureel erfgoed beter worden verankerd (erfgoed als basis voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen).
Acties en planning	Zoals aangegeven zijn er diverse ruimtelijke ontwikkelingen rondom Oud Borne. Het budget is vooral bedoeld voor nadere analyses en onderzoeken. Denk bijv. aan ontwikkelen van inspirerende voorbeelden (onder andere kansen terugbrengen water/oorspronkelijk beekloop).

Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029
	Investerings (Krediet)				
	Exploitatatiebudget	75.000			
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte				
	Effect begroting	75.000			
	Het gaat om eenmalige middelen. Dekking: reserve beleidsontwikkeling.				
Personele effecten					

Volgnummer: B.4	
Afdeling/Team: Samen Bouwen	
Onderwerp: Bevorderen bereikbaarheid per fiets, bevorderen gezondheid en beter klimaat (F35)	
Programma/Thema: Wonen en Leven / Mobiliteit	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: De F35 vormt de ruggengraat van het fietsnetwerk in Twente en is voor Borne van groot belang als snelle en veilige fietsverbinding naar Hengelo en, in de toekomst, Almelo. Het ontbrekende traject tussen de Oonksweg en Het Hag (bij de gemeentegrens met Almelo) heeft een hoge prioriteit voor de provincie Overijssel. De aanleg van dit gedeelte richting Almelo vergt een investering van € 5 miljoen, waarvan de provincie 75% subsidieert. De eigen bijdrage van de gemeente Borne bedraagt € 1,25 miljoen. Eerder hebben de betrokken gemeenten zich gecommitteerd aan de F35 als een belangrijk project, met als doel een snelle en volledige realisatie.	
Doel: De gemeente Borne hecht veel waarde aan lopen en fietsen. De F35 draagt bij aan een betere bereikbaarheid van de regio per fiets. Met de aanleg van het laatste spoor ontstaat een snelle en veilige fietsverbinding tussen Borne en Almelo. Fietsen draagt niet alleen bij aan een betere gezondheid en welzijn, maar draagt ook bij aan een beter klimaat.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deze ontwikkeling staat niet op zichzelf. De gemeente Almelo heeft de F35 tot aan de gemeentegrens van Borne in 2027 beslecht. Er zijn regionale afspraken gemaakt over de aanleg van de F35.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	De aanleg van de F35 is geen wettelijke verplichting.
Maatschappelijk effect	Uitgangspunt van de raad is het STOMP principe. Lopen en fietsen geven we prioriteit. Dit bevordert duurzame vervoersbewegingen zoals fietsen en wandelen. Met de aanleg van de F35 ondersteunen we dit principe en komen we gemaakte afspraken in regionaal verband na.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	De aanleg van de F35 kan uitgesteld worden, alleen weten we niet tot hoelang de subsidie van 75% nog door de provincie wordt gegeven. Daarnaast zien we dat bouwkosten elk jaar stijgen. Nu uitstellen zorgt dus voor hogere investering in de toekomst.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het traject is uitgewerkt, door te starten met grondaankopen in 2026 kan de F35 in 2027 gereed zijn. gelijk aan de aanleg die Almelo realiseert. Door eerder te starten met de aankoop en aanleg van de F35 gaan we meerkosten voorkomen.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	In het Borns akkoord zijn de thema's Wonen en woningbouwopgave genoemd, fietsverbindingen geven ruimte voor bouwen. Bij thema duurzaamheid en energietransitie hoort meer fietsen. Bij thema sociaal domein en transformatie hoort fietsen bij inclusie.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Binnen de gemeenten, Regio Twente en de provincie Overijssel is de F35 een majeur project met hoge prioriteit. Het college en raad hebben in het verleden commitment uitgesproken om de F35 volgens het 'Masterplan F35' aan te leggen. Daarnaast heeft de raad in het kader van de Mobiliteitsvisie uitgangspunt 5: 'De F35 de drager van ons fietsnetwerk te maken en deze uit te breiden naar Almelo' vastgesteld.

Acties en planning	De kosten voor de aanleg van de F35 zijn uitgewerkt aan de hand van een voorlopig ontwerp. Als we in 2027 de F35 willen aanleggen zal er in 2026 een bestek gemaakt moeten worden, gesprekken met grondeigenaren gevoerd moeten worden en grond worden aangekocht. Tegelijkertijd kan het omgevingsplan worden gemaakt. Voor eventuele bodemvervuiling heeft gemeente een reserve gevormd.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029
	Investing (Krediet)	1.250.000			
	Exploitatiebudget			79.000	79.000
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte				
	Effect begroting			79.000	79.000
Personele effecten	De uren voor dit project kunnen ook voor 75% gesubsidieerd worden. Afhankelijk voor de beschikbaarheid van een projectleider kan deze ook eventueel ingehuurd worden. Verdere werkzaamheden kunnen vanuit de bestaande capaciteit uitgevoerd worden. Eventuele extra inhuur kunnen ook op het project gezet worden.				

Volgnummer: B.5	
Afdeling/Team: Samen Bouwen	
Onderwerp: Bevorderen gebruik van duurzame mobiliteitsvormen (Gedragsprincipes STOMP)	
Programma/Thema: Wonen en Leven / Mobiliteit	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Met het STOMP-ordeningsprincipe geven we prioriteit aan meer duurzame vormen van mobiliteit (lopen, fietsen en ov) en minder prioriteit aan minder duurzame mobiliteitsvormen (zoals de auto). Zo zorgen we voor bereikbare en leefbare gebieden. We willen volgens dit principe de openbare inrichting vorm geven, dus meer ruimte voor voetgangers, fietsers, openbaarvervoer (OV) en MaaS projecten. Dit vraagt om duidelijke doelgroepgerichte gedragsinterventies bij zowel bewoners als bezoekers, werkgevers en werknemers. Deze gedragsverandering willen we stap voor stap bewerkstelligen. Het gaat hier om een werkbudget.	
Doel: Door gedragsverandering te stimuleren willen we zowel bewoners als bezoekers, werkgevers en werknemers bewust maken van hun mobiliteitskeuzes. We moedigen aan om vaker te kiezen voor lopen van fietsen, het openbaar vervoer optimaal te benutten en de mogelijkheden van deelmobiliteit te laten ervaren.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deze ontwikkeling is niet autonoom, maar heeft wel grote invloed op ons mobiliteitsgedrag en de mogelijkheid om de openbare ruimte effectiever in te richten met groen, verblijven en ontmoeten.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Toepassing van het STOMP-principe is niet wettelijk.
Maatschappelijk effect	Uitgangspunt van de raad is het STOMP principe. Lopen en fietsen geven we prioriteit. Door mensen bewust te maken van hun mobiliteitskeuze verleiden we mensen om te kiezen voor gezonde mobiliteit (lopen en fietsen).
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Het uitvoeren van gedragsverandering is onvermijdbaar. Zonder gedragsinterventies blijven mensen zich minder duurzaam verplaatsen en zal de bereikbaarheid van Borne afnemen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Gedragsverandering kan niet in één keer, dit gaan we stap voor stap per doelgroep bewerkstelligen zodat doelgroepen bewuster worden van hun mobiliteitsgedrag.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja. In het Borns akkoord zijn de thema's Wonen en woningbouwopgave genoemd. Juist als mensen verhuizen of een andere baan krijgen denken ze na over hun mobiliteitsgedrag. Dit is vaak de kans om mensen te beïnvloeden welke modaliteit ze in de toekomst gaan gebruiken. Bij thema duurzaamheid en energietransitie hoort meer lopen en fietsen, hier past gedragsverandering zeker onder.
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	De gemeenteraad heeft het STOMP principe als uitgangspunt voor de Mobiliteitsvisie vastgesteld.
Acties en planning	We voeren jaarlijks gedragsinterventie per doelgroep uit. Met deze interventies willen we mensen laten ervaren wat de voordelen van duurzame mobiliteit zijn. Als mensen de voordelen ervaren dan zijn ze sneller geneigd om het in de toekomst vaker te doen.

Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029
	Investering (Krediet) [K]				
	Exploitatiebudget	40.000	40.000	40.000	
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte				
	Effect begroting	40.000	40.000	40.000	
Deze middelen zijn incidenteel en worden uit de Reserve Beleidsontwikkelingen gedekt. In het laatste jaar wordt bezien of voor 2029 middelen benodigd zijn.					
Personele effecten	Binnen de bestaande capaciteit kan de beleidsmedewerker duurzame mobiliteit de leiding nemen in het wegzetten en uitvoeren van gedragsinterventies om mensen en werknemers te bewegen om gezonde mobiliteit in te zetten.				

2. **Bouwstenen programma Duurzame toekomst**

Geen bouwstenen

3. **Bouwstenen programma Inclusieve samenleving**

Volgnummer: B.6	
Afdeling/Team: Samen Besturen/Samen Leven	
Onderwerp: Een veilige woonplek in risicovolle gezinssituaties (Time out opvang plek)	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / algemene voorzieningen	
Portefeuillehouder: M. Geerdink	
Inhoud: Er is al een lange tijd behoefte aan een time out opvangplek voor complexe zorg-veiligheidsproblematiek. Time out opvangplekken zijn onder meer bedoeld voor Bornse inwoners en/of gezinnen waar de spanningen te hoog dreigen op te lopen en die niet terug kunnen naar de eigen woning vanwege risico's voor de persoonlijk levenssfeer van betrokkenen. Op deze time out opvangplekken kunnen gezinsleden tijdelijk afstand van elkaar nemen en weer op adem komen. Zo kunnen escalaties worden voorkomen en blijft de situatie voor het hele gezin veilig. De noodzaak om specialistische, dure maatwerkzorg in te zetten is dan ook vaak niet meer aanwezig. Nu wordt veelal uitgeweken naar hotels en vakantieparken, deze opvangplekken zijn niet altijd beschikbaar en behoorlijk kostbaar. Voorgesteld wordt om een eigen 'time out' woning in te richten en hiervoor een woning van Welbions te huren. Na 1 jaar willen we evalueren welke ervaringen er zijn opgedaan met deze faciliteit en of het ook daadwerkelijk een aanvulling is op het totale zorgaanbod van de gemeente. Mocht blijken dat dit niet het geval is, dan kan de huur van de woning opgezegd worden. Door de woning te huren via Welbions ligt de verantwoordelijkheid en uitvoering van het onderhoud, beheer en de technische staat van de woning bij de woningbouwvereniging. Dit ontlast de gemeente en voorkomt extra kosten en (personele) organisatie rondom onderhoud. Via een constructie met de woningbouwvereniging kunnen we duidelijke afspraken maken; de gemeente huurt de woning en brengt (indien mogelijk) een eigen bijdrage in rekening bij de (tijdelijke) bewoners, zodat er géén sprake is van huurrecht voor de bewoners. Dit is belangrijk omdat het gaat om tijdelijke opvang (maximaal 6 maanden) waarbij flexibiliteit en doorstroom essentieel zijn.	
Doel: Het doel van de time out opvangplek in onze gemeente is preventief. Het bieden van een veilige leefomgeving voor inwoners en hun directe omgeving.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom Door de woningnood en stijging van complexe casuïstiek met acute zorg- en veiligheidsrisico's komt het steeds vaker voor dat er (tijdelijke) opvangplekken nodig zijn en dat via de reguliere kanalen (zoals Kadera, een andere opvangorganisatie of in het eigen netwerk) ook geen plek is zodat het noodzakelijk is om gebruik te maken van een hotel of vakantiewoning. We proberen dit met elkaar zoveel mogelijk te voorkomen, omdat het geen ideale opvangplek is, maar soms is het onvermijdbaar. De zoektocht naar deze opvangplekken is intensief en is als oplossing ook vrij kostbaar.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Wettelijk: de gemeente heeft een zorgplicht. In het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet) is het wettelijk recht op zorg vervangen door de zorgplicht. Dit betekent niet dat de gemeente automatisch en altijd zorg moet verstrekken. Er wordt allereerst uitgegaan van de eigen kracht van de burger. De gemeente is alleen verplicht een voorziening te treffen als de burger er op eigen kracht niet uitkomt. De gemeente beslist of en welke voorziening er nodig is.

Maatschappelijk effect	Mensen worden beschermd tegen persoonlijke veiligheidsrisico's en escalaties worden voorkomen. Verstoring van de openbare orde en veiligheid en inzet van kostbare hulpverlening wordt hiermee voorkomen.				
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvoorzien: door de woningnood en stijging complexe veiligheidscasuïstiek. Vermijdbaar: de woningnood blijft nog wel even bestaan, maar tijdelijke oplossingen zijn inzetbaar. Dit kost echter wel meer geld en inzet om te regelen. Uitstelbaar: door geen time out plek aan te kunnen bieden betekent dit risico's op verstoring van de openbare orde toenemen en hogere kosten voor het Sociaal Domein.				
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Bij een crisissituatie kan het Sociaal Domein direct onderdak bieden aan betrokkene, zonder afhankelijk te zijn van externe opvangmogelijkheden. Daarnaast is het hebben van een eigen time out plek op lange termijn goedkoper in plaats van telkens tijdelijke, kostbare oplossingen te moeten zoeken en betalen.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Pagina 11: "Als lokale overheid willen we dichterbij de inwoners staan. Er wordt de komende jaren gewerkt aan meer nabijheid, vanuit het uitgangspunt 'de mens centraal'. Door mensen beter en sneller te bereiken en toe te leiden naar het (preventieve) aanbod binnen de gemeente Borne kunnen problemen of de escalatie hiervan teruggedrongen worden."				
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Nvt				
Acties en planning	Bij toewijzing: woning huren bij Welbions, bestuursverklaring opstellen en woning inrichten. Bij afwijzing: voortzetten huidige werkwijze, gebruik blijven maken van verschillende (kostbare) opvangmogelijkheden in kaartenbak.				
Financiën	Budget soort	2026	2027	2028	2029
	Investering (Krediet)				
	Exploitatie budget	25.000	10.000	10.000	10.000
	Beschikbare (vrije) dekkings ruimte				
	Effect begroting	25.000	10.000	10.000	10.000
	Kosten in 2026 zijn incidenteel €15.000,- hoger ivm inrichtingskosten van de woning. Dit zal een basisniveau qua inrichting zijn. De structurele kosten betreffen de huurkosten van de woning.				
Personele effecten	Nvt				

Volgnummer: B.7	
Afdeling/Team: Samen Leven	
Onderwerp: Vergroten van de zelfredzaamheid en vitaliteit van ouderen (Re-ablement / powerfull ageing)	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / gezondheid	
Portefeuillehouder: M. Geerdink	
Inhoud: De methode Re-ablement is gericht op het herstellen van de zelfstandigheid van ouderen door het opnieuw aanleren van vaardigheden. Deze methode wordt in Scandinavië al breed ingezet met veelal positieve effecten. De methode leidt tot meer levensgeluk bij ouderen, zij worden met deze methode in staat gesteld om hun leven in te richten zoals zij dat willen. Tot slot is het toepassen van deze methodiek minder duur dan inzet van reguliere zorg en ondersteuning. Middels re-ablement worden ouderen in staat gesteld om te herwinnen wat zij zelf niet (meer) kunnen. Hiervoor zijn verschillende trainingsmethoden beschikbaar, waaronder 'powerfull ageing', of in het Nederlands: Krachtig Ouder Worden. Dit is een trainingsmethode waarbij ouderen hun fysieke zelfredzaamheid leren behouden en verbeteren. De interventie richt zich op verbetering van het explosief spiervermogen en heeft als gevolg dat men zich zelfverzekerder voelt bij het bewegen, minder valgevaarlijk is, een beter reactievermogen heeft bij onverwachte situaties en meer tilkracht heeft. Door de inzet van Krachtig Ouder Worden zijn ouderen langer in staat hun leven in te vullen naar hun eigen wens. Hieronder valt bijvoorbeeld je kleinkinderen kunnen optillen, of met ze naar school kunnen wandelen. Daarnaast kan vrijetijdsbesteding zoals tuinieren beter worden uitgevoerd als gevolg van deelname aan Krachtig Ouder Worden. Meer fysieke vitaliteit maakt namelijk ook dat ouderen zich minder belemmerd hoeven te voelen door verminderde spierkracht of uithoudingsvermogen. Daarnaast zal door deze gezondheidswinst minder beroep op ondersteuning én zorg gevraagd worden bij de Wmo, Wlz en de Zorgverzekeringswet. Powerfull Ageing, (Krachtig Ouder Worden) wordt ingezet door een commerciële partij, HRC. Zij hebben een trainingsprogramma ontwikkeld wat zij in samenwerking met lokale fysiotherapeuten kunnen uitvoeren. De interventie kan worden ingezet in aanvulling op het bestaande Wmo aanbod. HRC stelt hiervoor een implementatieplan op en voert deze ook samen met de lokale partners en de gemeente uit. Voor gemeente Borne wordt de interventie beschikbaar gesteld als een voorliggende voorziening. Voorstel is een inzet van een pilot voor 3 jaar waarbij verwacht wordt dat er een besparing kan worden gerealiseerd op de inzet van maatwerk in de vorm van Huishoudelijke Ondersteuning en eventueel scootmobiel en woningaanpassingen. Met een pilot van 3 jaar verwachten we dat we datagedragen inzichtelijk kunnen maken dat er een besparing gerealiseerd kan worden.	
Doel: Toegenomen fysieke zelfredzaamheid van Bornse ouderen waardoor op termijn minder beroep zal worden gedaan op maatwerkvoorzieningen.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Onze samenleving vergrijst, dit is een autonome ontwikkeling. Deze (dubbele) vergrijzing in Borne zal gepaard gaan met meer inwoners waarvoor het Rijk het doel heeft gesteld dat zij langer zelfstandig blijven wonen. Met het gebrek aan intramurale zorg zal dit leiden tot een verdere toename van zorgvragen, ook binnen het sociaal domein. Deze zorgvraag neemt niet alleen toe in omvang, maar ook in complexiteit, door gestapelde problematiek. Een andere autonome ontwikkeling is de toenemende arbeidsmarktproblematiek, ook voor zorg en ondersteuning. Dit moment breekt eerder of later ook voor Borne aan. Dit betekent dat we meer dan eens een beroep moeten doen op de zelfredzaamheid van onze

	inwoners. Het ontvangen van zorg of ondersteuning is geen vanzelfsprekendheid meer. Langer fit, vitaal en zelfredzaam zijn en blijven zal als gevolg hebben dat de uitgaven binnen het sociaal domein op termijn niet zozeer afnemen, maar wel beheersbaar blijven waarbij passende ondersteuning beschikbaar blijft voor eenieder die hiervan afhankelijk is. De gevraagde financiële investering is een beleidskeuze om de effecten van de autonome ontwikkelingen te beperken. Uiteindelijk verdient de investering zich terug doordat bovengenoemde autonome ontwikkelingen minder invloed zullen hebben. Dit zal als gevolg hebben dat een kleiner percentage inwoners gebruik gaat maken van maatwerkvoorzieningen en er minder druk ontstaat op de arbeidspopulatie, waarmee de ondersteuning op termijn houdbaar blijft.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Ondersteuning vanuit de Wmo is wettelijk geregeld, als een inwoner geen andere mogelijkheden heeft.
Maatschappelijk effect	Inwoners blijven langer zelfstandig en zelfredzaam. Inwoners doen minder snel een beroep op (maatschappelijke) ondersteuning.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Vermijdbaar: als gevolg van autonome groei en het rijksbeleid om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen zal de druk op de ondersteuning en zorg steeds meer toenemen. Daarnaast zien we een afname van de beschikbare arbeidscapaciteit. Dit maakt dat deze ontwikkeling op termijn steeds meer zal gaan knellen. Er kan echter voor gekozen worden om hier niet op in te spelen. Gevolg is dan dat dit zal leiden tot hogere uitgaven binnen de Wmo op (middel) lange termijn.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Er zijn minder wachtlijsten en er is minder druk bij de uitvoering van de Wmo.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 11: "Door mensen beter en sneller te bereiken en toe te leiden naar het (preventieve) aanbod binnen de gemeente Borne kunnen problemen of de escalatie hiervan teruggedrongen worden."
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Nee
Acties en planning	Er zal in kaart gebracht worden op welke manier een extern bureau ingezet kan worden voor het uitvoeren van de interventie en welke lokale infrastructuur hiervoor nodig is. Hiervoor zal ook de samenwerking worden gezocht met lokale fysiotherapeuten. Wanneer duidelijk is op welke manier dit kan worden geïmplementeerd zullen ook verordening en beleidsregels Wmo hierop worden geactualiseerd. Recent heeft dit onderwerp veel (negatieve) aandacht gekregen in de media. Hierbij mag benadrukt worden dat het volgen van een programma zoals Krachtig Ouder

	Worden ook veel voordelen kent voor ouderen. Een vergrootte vitaliteit maakt namelijk dat er weer keuzes gemaakt kunnen worden. Niet alleen om zelfstandig te blijven op het gebied van bijvoorbeeld het huishouden, maar ook om actief te blijven met kinderen en kleinkinderen, of om langer in staat te zijn om hobbies uit te voeren of wellicht in staat te zijn om een ander te helpen, misschien als mantelzorger of als zingeving. Uiteraard kunnen ouderen op ondersteuning rekenen als het niet anders kan. Met gezamenlijke inspanningen, houden we zorg en ondersteuning langer houdbaar en beschikbaar voor iedereen. Hierbij wordt dus benadrukt dat dit programma vele kansen biedt voor ouderen om langer in goede gezondheid en vitaliteit eigen regie te kunnen blijven voeren over hun eigen leven.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029
	Investering (Krediet)				
	Exploitatiebudget	170.000	170.000	170.000	
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte	170.000	170.000	170.000	
	Effect begroting	0	0	0	
Personele effecten	Aandacht voor communicatie omtrent het onderwerp, zowel in de samenleving als in de gemeentelijke organisatie en diens samenwerkingspartners. Uiteindelijk ontlasting van de uitvoeringsteams, doordat screening om deel te nemen aan het traject extern belegd kan worden (mits hier de keuze op valt) en eveneens ontlasting van de uitvoering doordat inwoners meer zelfredzaam zijn en minder ondersteuningsvragen ontwikkelen door de tijd.				

Volgnummer: B.8	
Afdeling/Team: Samen Leven	
Onderwerp: Bevorderen adequate onderwijsvoorzieningen (Uitbreiding de Veste)	
Programma/Thema: Inclusieve samenleving / Onderwijs	
Portefeuillehouder: A. Lammers /J. Pierik	
Inhoud: - De zaal is ingedeeld in drie zaaldelen. Hierdoor heeft de volleybalvereniging extra behoefte aan kleedkamers (al dan niet met douchemogelijkheid) om op die manier beter gebruik te kunnen maken van het derde speelveld. Vanuit onderwijs zien we steeds meer druk op de twee velden, maar is het gebruik van een derde gymzaal met bijbehorende kleedkamers nog niet noodzakelijk. - Om topsport te bevorderen vraagt de volleybalvereniging een krachthonk aan de accommodatie toe te voegen. De kosten kunnen via een aanpassing op het bestaande huurcontract met een kostprijs dekkende huur worden verhaald. - Om vandalisme te voorkomen, zijn afvalcontainers van De Vonder in de oorspronkelijke fietsenberging geplaatst. Er is te weinig ruimte voor zowel containers als meerdere fietsen. Het verzoek is om een aparte containerberging te realiseren.	
Doel: - Het gebruik van de gymzaal intensiveren met de daarbij behorende voorzieningen (kleedkamers). - De accommodatie uitbreiden met een krachthonk zodat breedtesport bevordert kan worden. - Schade aan en diefstal van fietsen en e-bikes van docenten voorkomen.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	- Intensiever gebruik van De Veste wordt bevordert en prettiger met extra kleedkamers. Nu moeten de kleedkamers soms door meerdere partijen gezamenlijk/gelijktijdig gebruikt worden. - Bevorderen breedtesport en sportbeoefening en daarmee bevorderen van zolang mogelijk gezond leven. - Bevorderen van de mogelijkheid voor docenten om op de fiets naar De Vonder te komen.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Niet van toepassing
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	De gemeente kan maatregelen nemen zodat het bestaande gebruik van de gymlokalen effectiever wordt en voor onderwijs nog niet direct behoefte ontstaat aan extra gymlokalen: - Nu gymmen basisschool de Horsten, de Beekparkschool en de Vonder bij de Veste. Eventueel kunnen klassen uitwijken naar de Hooiberg en de Wensinkhof. - Groepen 1 en 2 gymmen in een lokaal voor bewegingsonderwijs van de school. - Schoonmaak van gymlokalen buiten schooltijd. Nu wordt de Wensinkhof onder schooltijd schoongemaakt.

	Er komt al een krachthonk in Sportcentrum Borne West.																																																																											
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Efficiënt gebruik van de ruimte, veiligheid, goede onderwijs- en sportvoorzieningen.																																																																											
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Een gymzaal heeft per hal deel normaal twee kleedkamers. De Veste is op te delen in 3 haldelen, maar beschikt over 4 (en niet 6) kleedkamers. Dit was een keuze tijdens de bouw. Met een krachthonk verbetert de gemeente de maatschappelijke waarde van breedtesport. Het verbeteren van de maatschappelijke waarde is een doel uit het sportakkoord 2.0 Borne. Vanuit het oogpunt van verzekering en (brand)veiligheid is het raadzaam de containers afgeschermd op te stellen.																																																																											
Acties en planning	Ontwerpen in 2025/2026 Aanbesteding en realisatie in 2026/2027																																																																											
Financiën	<table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kleedkamers</td><td>180.000</td><td>100.000</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Krachthonk</td><td>160.000</td><td>140.000</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Containerberging</td><td>25.000</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Exploitatiebudget</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kleedkamers</td><td></td><td></td><td>24.000</td><td>23.520</td></tr><tr><td>Krachthonk</td><td></td><td></td><td>24.000</td><td>23.520</td></tr><tr><td>Containerberging</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kleedkamers</td><td></td><td></td><td>24.000</td><td>23.520</td></tr><tr><td>Kpd huur</td><td></td><td></td><td>24.000</td><td>23.520</td></tr><tr><td>Krachthonk</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kpd huur</td><td></td><td></td><td>-48.000</td><td>-47.040</td></tr><tr><td>Effect begroting</td><td>25.000</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> Alleen de incidentele realisatiekosten (€ 25.000) van de containerberging blijven voor gemeente, de overige investeringen zouden via kostprijs dekkende huurovereenkomsten vergoed kunnen worden door huurders. Deze incidentele kosten kunnen ten laste van de reserve beleidsontwikkeling worden gebracht.	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	Investering (Krediet)					Kleedkamers	180.000	100.000			Krachthonk	160.000	140.000			Containerberging	25.000				Exploitatiebudget					Kleedkamers			24.000	23.520	Krachthonk			24.000	23.520	Containerberging					Beschikbare (vrije) dekkingsruimte					Kleedkamers			24.000	23.520	Kpd huur			24.000	23.520	Krachthonk					Kpd huur			-48.000	-47.040	Effect begroting	25.000			
Budgetsoort	2026	2027	2028	2029																																																																								
Investering (Krediet)																																																																												
Kleedkamers	180.000	100.000																																																																										
Krachthonk	160.000	140.000																																																																										
Containerberging	25.000																																																																											
Exploitatiebudget																																																																												
Kleedkamers			24.000	23.520																																																																								
Krachthonk			24.000	23.520																																																																								
Containerberging																																																																												
Beschikbare (vrije) dekkingsruimte																																																																												
Kleedkamers			24.000	23.520																																																																								
Kpd huur			24.000	23.520																																																																								
Krachthonk																																																																												
Kpd huur			-48.000	-47.040																																																																								
Effect begroting	25.000																																																																											
Personele effecten																																																																												

4. **Bouwstenen programma Bestuur en samenleving**

Volgnummer: B.9	
Afdeling/Team: Samen Besturen / Organisatiebreed	
Onderwerp: Optimaliseren subsidieprocessen (subsidie-adviseur)	
Programma/Thema: Bestuur en Samenleving / Organisatie	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: De subsidie-adviseur gaat subsidies binnenhalen voor de gemeente, borgt het administratieve proces rond subsidieverantwoording en adviseert aan collega's over mogelijke subsidiekansen. Momenteel ontbreekt deze functie. Gevraagd wordt om structureel 1 fte op niveau schaal 10. Deze functie verdient zich op andere plekken in de organisatie terug door efficiënter werken en minder administratieve last rond subsidieaanvraag en -verantwoording. Op deze plekken ontstaat dan ruimte om meer tijd en aandacht te besteden aan andere taken. Er wordt een ingroeimodel voorgesteld, waarbij eerst een externe partij, gespecialiseerd in subsidies, de subsidies en het subsidieproces van gemeente Borne in kaart brengt en optimaliseert. Daarna kan een medewerker geworven worden voor de rol van subsidie-adviseur.	
Doel: Vergroten van de beschikbare financiële middelen door subsidiebronnen aan te boren. Zo kunnen de lasten voor de Bornse gemeenschap zo laag mogelijk worden gehouden. Vergroten van efficiency en verkleinen van risico's in het aanvraag- en verantwoordingsproces rondom subsidies.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Lagere lasten voor de Bornse gemeenschap
Onvoorzien/onvermijdbaar/onu itstelbaar	Voorzien Vermijdbaar: Ja, maar betekent elders in de organisatie administratieve last om subsidies aan te vragen en te verantwoorden. Uitstelbaar: Ja, maar daardoor wordt efficiëntievoordeel elders in de organisatie misgelopen.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Tijdwinst op andere plekken in de organisatie, omdat subsidieaanvragen en -verantwoording vanuit deze centrale functie opgepakt en gestroomlijnd worden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Pagina 13: "Onze ambitie is een structureel financieel gezonde gemeente. Met een gezonde financiële positie kunnen we onze inwoners een leefbare samenleving bieden voor de komende raadsperiode en daarna."

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	nvt					
Acties en planning	Toewijzing: werving extern bureau en uiteindelijk een medewerker Afwijzing: mislopen van financiële middelen en efficiencyvoordelen in de organisatie					
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	
	Investering (Krediet)					
	Exploitatiebudget	50.000	50.000	98.175	98.175	
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte	0	0	0	0	
	Effect begroting	50.000	50.000	98.175	98.175	
Personele effecten	Vanaf 2028 1 fte op schaal 10, daarvoor opzet en optimalisatie door extern, gespecialiseerd bureau.					

Volgnummer: B.10	
Afdeling/Team: Samen Werken / Financiën en Control	
Onderwerp: Versterken Inkoopcapaciteit	
Programma/Thema: Bestuur en samenleving / organisatie	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: Momenteel is er 0.89 FTE 'Inkoopadviseur' (functiecode 9306 N030108) beschikbaar. Dit komt overeen met ongeveer 1.225 productieve uren op jaarbasis. Voor één Europese aanbesteding staat gemiddeld 480 uur op basis van het regionale inkoopconvenant (vastgesteld door het college). Dit betekent dat de inkoopadviseur per jaar maximaal aan twee Europese aanbestedingen kan werken plus nog een aantal andere werkzaamheden (spendanalyses, interne controles, onderhandse aanbestedingen etc.). In 2025 en 2026 staan op dit moment jaarlijks drie EU-aanbestedingen op de agenda. Voor 2027 en 2028 staan er per jaar op dit moment al twee EU-aanbestedingen op de agenda. Dit betekent dat de inkoopadviseur de komende jaren meer dan vol zit. Dit heeft er de afgelopen jaren toe geleid dat er voor diverse projecten de afgelopen jaren extra inkoopondersteuning is ingevlogen. In 2024 had dit een omvang van ongeveer € 80.000. Gezien de aanbestedingskalender zal dit ook de komende jaren plaats gaan vinden. Daarnaast blijft 0,89 fte in de vorm van één persoon kwetsbaar. Voorgesteld wordt de kwetsbaarheid te verminderen, de kwaliteit te verhogen en de huidige inhuurkosten te verlagen. Dit willen we doen door structureel een inkoopfunctie toe te voegen. Gezien de aanbestedingskalender en op basis van de inhuurkosten over 2024 voor de periode 2025 t/m 2028 denken we een 2e persoon nodig te zijn met een formatieomvang van 0,89 fte.	
Doel: De huidige inkoop- en aanbestedingskwaliteit te behouden en te verbeteren.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Beperken van risico's en kwetsbaarheden en het effectiever en efficiënter kunnen werken.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Dit onderwerp is voorzienbaar, vermijdbaar en uitstelbaar. De situatie zou op zich kunnen blijven zoals het op dit moment is. We hebben echter de mogelijkheid om kwetsbaarheden te verminderen en kwaliteit te verbeteren. Dat laten we liggen als dit voorstel niet doorgaat.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Formatie en mensen daarop aannemen is goedkoper dan inhuur en vermindert kwetsbaarheden. De aanbestedingskalender is nu al dusdanig vol dat er de komende jaren weinig ruimte is voor de inkoopadviseur om verbeteringen (die ook de accountant voorstel) door te nemen. Zie kop 'inhoud'.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja. Pagina 13: 'Als gemeente Borne willen wij financieel en organisatorisch in control zijn en een realistisch en toekomstbestendig financieel beleid voeren. De financiële lasten en baten moeten meerjarig in evenwicht zijn, waarbij er grip én sturing is op zowel de structurele als incidentele lasten en baten. Voorspelbaarheid in de

	gemeentefinanciën is nodig als basis voor de lokale democratie en een krachtig lokaal bestuur.'																													
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	N.v.t.																													
Acties en planning	Bij goedkeurig van deze bouwsteen, wordt uiteindelijk de formatie naar boven bijgesteld door het toevoegen van een nieuwe inkoopfunctie. Na exacte beoordeling en inschaling van deze functie kan er worden geworven.																													
Financiën	De structurele kosten hiervoor bedragen € 88.924. De noodzaak om extern advies in te winnen zal in een aantal gevallen blijven bestaan, waardoor de volledige inhuurkosten niet vrijgespeeld kunnen worden. De inschatting is dat 50% van dit bedrag (€ 44.462) ten laste van de projecten kunnen komen waar nu ook externe inhuur tegenover staat. Dit betekent dat er nog € 44.462 aanvullend structureel nodig is. <table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Exploitatiebudget</td><td>44.462</td><td>44.462</td><td>44.462</td><td>44.462</td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Effect begrotingsaldo</td><td>44.462</td><td>44.462</td><td>44.462</td><td>44.462</td></tr></table>					Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	Investering (Krediet)					Exploitatiebudget	44.462	44.462	44.462	44.462	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte					Effect begrotingsaldo	44.462	44.462	44.462	44.462
Budgetsoort	2026	2027	2028	2029																										
Investering (Krediet)																														
Exploitatiebudget	44.462	44.462	44.462	44.462																										
Beschikbare (vrije) dekkingsruimte																														
Effect begrotingsaldo	44.462	44.462	44.462	44.462																										
Personele effecten	0,89 fte op schaal 9 vanaf 2026 structureel toevoegen aan de formatie																													

Volgnummer: B.11	
Afdeling/Team: Samen Besturen	
Onderwerp: Bevorderen van verbetering taal- en schrijfvaardigheid in organisatie (taalcoach)	
Programma/Thema: Bestuur en Samenleving / Participatie en communicatie	
Portefeuillehouder: M. Geerdink	
Inhoud: Om ervoor te zorgen dat de gemeente duidelijk en begrijpelijk communiceert met de samenleving en het bestuur, is er de wens om een taalcoach in te zetten binnen de organisatie. De taalcoach zal helpen met het verbeteren van de taal- en schrijfvaardigheid binnen de organisatie en bij het gebruik van toegankelijke taal. Hij zal onder andere steekproefsgewijs teksten controleren en vragen beantwoorden over (de toegankelijkheid van) bestuursvoorstellen, brieven en e-mails voor inwoners. Dit zal zowel de externe als interne communicatie van de gemeente ten goede komen. Daarnaast kan de taalcoach blijvend aandacht vragen voor de taal- en schrijfvaardigheid in de organisatie. Het betreft een grote wens van de gemeenteraad dat communicatie van de gemeente op een begrijpelijk en doelgroepgericht niveau is. Daarnaast sluit dit aan bij de behoefte van inwoners aan heldere en toegankelijke communicatie, zoals naar voren komt uit inwonerpeilingen in gemeente Borne.	
Doel: Heldere, duidelijke, begrijpelijke communicatie richting de samenleving op een passend niveau. Heldere, transparante besluitvorming door beter leesbare en begrijpelijke bestuursvoorstellen Verkleinen van afstand tussen inwoner en bestuur Ondersteunen van de organisatie in taal- en schrijfvaardigheid.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Deels autonoom We zien een autonome trend dat de samenleving en dus ook werknemers in Nederland minder taalvaardig worden. Het is een keuze om hierop te acteren en medewerkers te faciliteren om taal- en schrijfvaardiger te worden.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk Het recht op communicatie is een belangrijk uitgangspunt voor de overheidscommunicatie, niet een formeel in de wet te verankeren recht. Het recht op informatie ligt wel vast in zowel artikel 110 van de Grondwet als de Wet openbaarheid van bestuur en vormt het uitgangspunt voor het handelen van de overheidscommunicatie. Het biedt inwoners de mogelijkheid om het beleid van de overheid te kunnen beoordelen en beïnvloeden.
Maatschappelijk effect	Draagt bij aan betere communicatie richting de omgeving en daarmee aan het vergroten van vertrouwen in gemeente en bestuur. Daarnaast geeft dit invulling aan de wens / behoefte van de gemeenteraad en inwoners die consequent naar voren komt bij inwonerpeilingen in gemeente Borne.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	De tendens van mindere taal- en leesvaardigheid in Nederland is al jaren gaande en heeft ook effect op de organisatie. Dit had voorzien kunnen worden. Onvermijdbaar, omdat de gemeenteraad en de samenleving van de gemeente vragen om toegankelijker en duidelijker te communiceren. Uitstelbaar, maar zal tot toename van ontevredenheid over de duidelijkheid en toegankelijkheid van onze

	communicatie en besluitvorming leiden en tot wantrouwen in samenleving en bij gemeenteraad. Het vertrouwen in de overheid is flink gedaald in de afgelopen jaren; onduidelijke communicatie heeft daar mede aan bijgedragen.				
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Draagt bij aan efficiëntie in de organisatie rond het schrijven van stukken; De tijd die je aan de voorkant besteedt aan duidelijk communiceren, maakt dat je later in het proces, op andere plekken in de organisatie, tijd hebt voor zaken waar het echt om gaat. Je bent bijvoorbeeld minder tijd kwijt aan: • het beantwoorden van vragen; • het behandelen van klachten; • het versturen van herinneringen; • het opvragen van extra informatie; • het beoordelen van verkeerd ingevulde formulieren of • het voeren van rechtszaken.				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Bestuur, communicatie en participatie zijn door de raad geprioriteerd (pagina 4) en gekoppeld aan het 5e thema 'De Bornse gemeenschap en transparant bestuur'. Draagt direct bij aan het 5e thema 'De Bornse gemeenschap en transparant bestuur'. pagina 14: "Als gemeente Borne staan wij ten dienste van de samenleving. Wij willen een betrouwbare en servicegerichte overheid zijn. Participatie en goede communicatie zijn daarbij cruciaal en scheppen vertrouwen." pagina 15: "Naar onze inwoners vinden we duidelijke, tijdige en heldere communicatie belangrijk." pagina 16: "Verbeter de kwaliteit van bestuursvoorstellen die aan de raad worden aangeboden en haal daarvoor bij de raad de verbetervoorstellen op."				
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Communicatievisie en participatieleidraad, vastgesteld in de raad van 1 oktober 2024. Ter aanvulling op basisvaardigheden op orde brengen.				
Acties en planning	Bij toewijzing: werving medewerker Bij afwijzing: geen ondersteuning in de organisatie beschikbaar op het vlak van taal- en schrijfvaardigheid.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029
	Investering (Krediet)				
	Exploitatiebudget	87.826	87.826	87.826	87.826
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte	0	0	0	0
	Effect begroting	87.826	87.826	87.826	87.826
Personele effecten	Structurele uitbreiding van 1 fte op schaal 9				

5. **Bouwstenen programma Financieel Gezond**

Volgnummer: B.12	
Afdeling/Team: Ontwikkeling en vastgoed	
Onderwerp: waarde gestuurd vastgoedmanagement	
Programma/Thema: Financieel gezond / Vastgoed	
Portefeuillehouder: D. Vermorken	
Inhoud: We willen inzetten op het waarde gestuurd in stand houden van ons vastgoed in de omgeving (Nen 8026 inspecties). Daarmee kan de maatschappelijke en toekomstbestendige waarde van het gemeentelijk vastgoed beoordeeld worden ook in relatie tot de omgeving. Van alle gebouwen wordt daardoor duidelijk: • Wat de kwaliteit van het gebouw is (bouwkundig en bouwtechnisch, maar ook qua toegankelijkheid, bereikbaarheid en veiligheid). • Hoe bruikbaar en functioneel een gebouw is in relatie tot de visie en ambitie voor het gebouw. • Hoe gezond een gebouw is qua luchtkwaliteit en luchtventilatie, binnentemperatuur, ventilatiecapaciteit, licht en akoestiek. Het betreft hier eenmalige kosten (voor twee jaar).	
Doel: Het doel van deze Nen 8026 inspecties is tweeledig: • De looptijd van gebouwen beter afstemmen op de levensduur van gebouwen (technisch, economisch en functioneel). Bij hoge kwaliteit kan de looptijd wellicht verlengd worden. Dit kan positieve gevolgen hebben voor de afschrijving van gebouwen en daarmee voor de omvang van de kostprijs dekkende huur. Het tegenovergestelde kan zich ook voordoen. • We toetsen of aanpassing van de tekortkomingen haalbaar is. Bij oude gebouwen of gebouwen met een monumentenstatus is het niet altijd mogelijk of toegestaan om aanpassingen te doen. Daarnaast speelt ook een rol bij deze toets wat de verhouding is tussen het eindresultaat en de kosten die nodig zijn voor aanpassing. De haalbare tekortkomingen passen we aan.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet wettelijk
Maatschappelijk effect	Verbeteren van gemeentelijk vastgoed en daarmee optimaliseren van het gebruik ervan.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Het is een nieuwe Nen norm (onvoorzien), die we kunnen vermijden en uitstellen, maar het resultaat van dit onderzoek kan ons geld opleveren wanneer de looptijd van gebouwen verlengd kan worden (ook het omgekeerde kan zich in incidentele gevallen voordoen).
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Het in beeld brengen van bovengenoemde aspecten van gebouwen zorgt er voor dat beter vastgoedmanagement op onze waardevolle gebouwen mogelijk wordt en tegelijk ook duidelijk wordt welke gebouwen voor de toekomst een lagere waarde hebben. Voor het te actualiseren IHP is voor de onderwijsgebouwen al een uitvraag op deze aspecten gedaan.

Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026'	Ja, pagina 13: "Als gemeente Borne willen wij financieel en organisatorisch in control zijn en een realistisch en toekomstbestendig financieel beleid voeren."																									
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Voorstel in de nota Vastgoedbeleid, vast te stellen in de raadsvergadering van april 2025.																									
Acties en planning	In 2026/2027 zodat het waarde gestuurd vastgoedmanagement de komende jaren verder uitgebouwd kan worden.																									
Financiën	<table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Exploitatiebudget</td><td>40.000</td><td>10.000</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Effect begroting</td><td>40.000</td><td>10.000</td><td></td><td></td></tr></table> De incidentele kosten kunnen worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	Investering (Krediet)					Exploitatiebudget	40.000	10.000			Beschikbare (vrije) dekkingsruimte					Effect begroting	40.000	10.000		
Budgetsoort	2026	2027	2028	2029																						
Investering (Krediet)																										
Exploitatiebudget	40.000	10.000																								
Beschikbare (vrije) dekkingsruimte																										
Effect begroting	40.000	10.000																								
Personele effecten																										

6. Bouwstenen paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Volgnummer: B.13	
Afdeling/Team: Samen bouwen – Team Handhaving & Uitvoering en Ontwikkeling & Vastgoed	
Onderwerp: bevorderen efficiënt beheer van openbare ruimte (GIS)	
Programma/Thema: Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	
Portefeuillehouder: David Vermorken	
Inhoud: Een geografisch informatiesysteem (GIS) is een systeem waarmee de gemeente (ruimtelijke) gegevens of informatie over geografische objecten, zogeheten geo-informatie, kan opslaan, beheren, aanpassen, analyseren en weergeven. Dit gebeurt bijvoorbeeld via kaarten en andere informatie over verschillende gebieden. GIS bestaat uit het systeem zelf, de werkwijze, de organisatie, de mensen en de data die nodig zijn om het goed te gebruiken. Het is een platform waar geografische gegevens worden gecombineerd met andere informatie, waardoor er digitale kaarten ontstaan die makkelijk te raadplegen zijn. Bij het plannen van ruimtelijke ontwikkelingen moet de gemeente onder andere rekening houden met geldende wet- en regelgeving, maar ook bestaand beleid en beleidsregels. GIS maakt het bijvoorbeeld makkelijker om te zien welk beleid van toepassing is op een bepaalde locatie. Daarnaast kan de gemeente, maar ook bijvoorbeeld nutsbedrijven, GIS gebruiken om onder andere de ligging van verschillende nutsvoorzieningen bij te houden (rioleringen, gas- en elektriciteitsleidingen, drinkwaterleidingen en dergelijke). Via een web-viewer kan deze informatie snel worden gedeeld en beheerd, zodat iedereen de juiste gegevens kan bekijken. GIS wordt steeds belangrijker, ook binnen de gemeente. Het wordt algemeen aangenomen dat 70 tot 80% van de gemeentelijke werkzaamheden een geografisch karakter heeft en dus ondersteund kan worden door GIS. Het aantal afdelingen die GIS (kunnen) gebruiken groeit daarmee ook. Geografische informatie en GIS kunnen dus niet alleen worden gebruikt voor ruimtelijke ordening, verkeers- en milieuanalyses, maar kan ook nuttig en bruikbaar zijn voor andere gemeentelijke taken, zoals sociale zaken, economie en welzijn. In al deze gebieden kan GIS op verschillende manieren worden ingezet, van het vastleggen van gegevens tot het analyseren en modelleren van die gegevens. Hier ligt een relatie met datagedragen werken. Binnen de gemeente is het daarom belangrijk om iemand aan te stellen die verantwoordelijk is voor de geo-informatievoorziening. Deze persoon zorgt ervoor dat alles wat met ruimtelijke informatie te maken heeft, goed geregeld is. De gemeente Borne heeft op dit moment geen GIS-medewerker of afdeling, wel is er een Geo-beheerder die zich bezighoudt met het algemene beheer van de Basisregistraties.	
Doel: Het efficiënt beheren, analyseren en toepassen van ruimtelijke informatie. Door deze functie kan de gemeente sneller en effectiever beslissingen nemen en voldoen aan wet- en regelgeving. Daarnaast bevordering van de samenwerking tussen afdelingen en consistent gebruik van GIS, wat essentieel is voor 70 tot 80% van de gemeentelijke werkzaamheden.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Dankzij nieuwe en verbeterde inzichten krijgen we nu te maken met deze ontwikkeling.
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet-wettelijk
Maatschappelijk effect	Met GIS kun je informatie over geografische objecten met elkaar verbinden en analyseren. Zo kun je bijvoorbeeld onderzoeken hoe een milieufactor, zoals geluid, invloed heeft op de gezondheid.
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Deze ontwikkeling is voorzienbaar en kan eventueel worden uitgesteld, maar wel een zeer wenselijke en

	noodzakelijke functie om de werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke componenten goed uit te voeren. Dit is vooral belangrijk door nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet.																									
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Efficiëntie met GIS: - Snellere besluitvorming: Visualisaties en analyses maken complexe gegevens inzichtelijk. - Automatisering: Data en beleid worden automatisch gekoppeld, wat tijd en fouten bespaart. - Toegankelijke informatie: Via een web-viewer kunnen interne en externe partijen eenvoudig samenwerken. - Impactanalyses: GIS biedt snelle analyses van bijvoorbeeld milieufactoren, gericht op gerichte maatregelen. - Brede inzetbaarheid: Geschikt voor diverse domeinen zoals planologie en verkeer. - Betere coördinatie: Een GIS-medewerker optimaliseert processen en voorkomt inefficiënties.																									
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	Ja, pagina 13: "Van het college en de ambtelijke organisatie verwachten we goede monitoring op ontwikkelingen en actuele informatie voor de raad. Bij deze monitoring wordt zowel de beleidsmatige als financiële gevolgen en het inzicht in realisatie meegenomen."																									
Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	Hierop is geen specifiek beleid van toepassing.																									
Acties en planning	Indien akkoord, zal moeten worden bekeken of en welk systeem hiervoor moet worden aangeschaft. Vervolgens zal ook de functie moeten worden opengesteld. Er wordt verwacht dat een formatie van 1,0 fte voldoende is om deze werkzaamheden uit te voeren. Daarbij zou mogelijk aansluiting / een combinatie kunnen worden gezocht met de functie van Geo-beheerder.																									
Financiën	<table><tr><th>Budgetsoort</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th><th>2029</th></tr><tr><td>Investering (Krediet)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Exploitatiebudget</td><td>98.175 50.000</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td></tr><tr><td>Beschikbare (vrije) dekkingsruimte</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Effect begroting</td><td>148.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td><td>98.175</td></tr></table> De aanschaf van een applicatie betreft eenmalige kosten ter grootte van € 50.000. Deze worden gedekt uit de reserve beleidsontwikkeling.	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	Investering (Krediet)					Exploitatiebudget	98.175 50.000	98.175	98.175	98.175	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte					Effect begroting	148.175	98.175	98.175	98.175
Budgetsoort	2026	2027	2028	2029																						
Investering (Krediet)																										
Exploitatiebudget	98.175 50.000	98.175	98.175	98.175																						
Beschikbare (vrije) dekkingsruimte																										
Effect begroting	148.175	98.175	98.175	98.175																						
Personele effecten	De structurele personeelskosten bedragen € 98.175,--.																									

1. **Bouwstenen paragraaf Bedrijfsvoering**

Volgnummer: B.14	
Afdeling/Team: Samen Werken	
Onderwerp: Effectiever en efficiënter maken van de processen van de ondersteunende functies (procesadviseur)	
Programma/Thema: Paragraaf Bedrijfsvoering	
Portefeuillehouder: J. Pierik	
Inhoud: De organisatie is volop in ontwikkeling. Een deel van die ontwikkelingen komt tot uiting in onze processen. De omvang van nieuwe of te wijzigen processen is groot. Processen (met name van de relatie met informatiestromen) zullen in de toekomst nog belangrijker worden. Daarnaast vergt ook businessprocesmanagement dusdanige expertise dat het 'er niet even bij te doen is'. Voor het begeleiden bij de totstandkoming van nieuwe of te wijzigen processen, het visualiseren van die processen en eventueel het auditen van die processen, is een procesadviseur benodigd.	
Doel: De ondersteunende processen vanuit Samen Werken effectief en efficiënt maken, zodat daardoor de primaire processen efficiënt en effectief kunnen verlopen.	
Autonoom/ niet autonoom (de (financiële) ontwikkeling komt door externe of onvermijdelijke ontwikkelingen op ons af. Gemeente heeft hierop geen invloed)	Niet autonoom
Wettelijk / niet wettelijk (o.b.v. welke wettelijke regeling)	Niet-wettelijk
Maatschappelijk effect	Geen direct maatschappelijk effect
Onvoorzien/onvermijdbaar/onuitstelbaar	Onvoorzien Op enig moment in tijd ontstond het inzicht dat het voor eigentijdse organisaties wezenlijk is om procesgericht te werken. Om die reden zou je kunnen zeggen dat dit onderwerp voorzien was. Onvermijdbaar De maatschappelijke context verlangt een ambtelijke organisatie die groeit van 'actiegericht' naar 'ketengericht'(procesgericht). Ter ondersteuning van die groei is het onvermijdbaar om een procesadviseur aan de organisatie toe te voegen. Onuitstelbaar Het aan de organisatie toevoegen van een procesadviseur zou uitgesteld kunnen worden. Dit heeft echter negatieve impact op de snelheid van de verlangde groei van de organisatie.
Efficiency (indien mogelijk kwantificeren)	Procesoptimalisatie draagt bij aan vermindering van verspilling, verhoging van de productiviteit, verbetering van de kwaliteit en snellere doorlooptijden.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het 'Borns Akkoord 2022-2026' (benoemen citaat / zinsnede op basis waarvan verwezen wordt naar Borns akkoord)	N.v.t.

Continuering bestaand beleid (benoemen van vigerend beleid)	N.v.t.					
Acties en planning	Bij toewijzing: werven van een nieuwe medewerker. Bij afwijzing: herprioritering / fasering van taken					
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029	
	Investering (Krediet)					
	Exploitatiebudget	112.209	112.209	112.209	112.209	
	Beschikbare (vrije) dekkingsruimte					
	Effect begroting	112.209	112.209	112.209	112.209	
Personele effecten	1 fte op schaal 11 vanaf 2026 structureel toevoegen aan de formatie					

Ombuigingsmaatregelen

1. Ombuigingsmaatregelen programma Wonen en leven

Nummer	B.15			
Titel	Betaald parkeren			
Maatregel	Invoeren van betaald parkeren			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	1. – Wonen en Leven			
Thema	1.3 – Mobiliteit en Infrastructuur			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Toelichting	Invoeren van betaald parkeren in het centrum van Borne			
Nadere toelichting	Exclusief investering in parkeermeters, hogere lasten voor handhaving en hogere opbrengsten parkeerboetes. Er is al controle voor de blauwe zone, echter deze moet worden uitgebreid. Circa 750 plekken welke gemiddeld 2 uur per dag zijn bezet gedurende 365 dagen per jaar. Uitgaande van € 1 per uur. Opbrengst: 365 dagen x 750 plaatsen x 2 uur x € 1 (€ 547.500 -> rekening houdend met handhaving en hogere parkeerboetes afronden naar € 500.000). <u>Risico</u>: rekening houden met overloop naar woonwijken (afhankelijk van tarief) -> gevolg kan vergunning-parkeren zijn.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.16			
Titel	Mobiliteit			
Maatregel	Versoberen budgetten mobiliteit			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	1.Wonen en leven			
Thema	1.3 Mobiliteit en infrastructuur			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	45.000	45.000	45.000	45.000
Toelichting	Niveau openbare verlichting aanpassen (om en om de lichtarmaturen uitschakelen, € 20.000) en schrappen werkbudget verkeer algemeen			
Nadere toelichting	Bij aanpassen niveau openbare verlichting grotere mate van onveiligheidsgevoelens bij inwoners. Tevens is sprake van LED-verlichting en zijn technische aanpassingen nodig Bij schrappen werkbudget verkeer is het niet mogelijk meer om incidenteel kleine verkeersmaatregelen te treffen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.17			
Titel	Groen			
Maatregel	Beperken aantal speelplekken			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	1. – Wonen en Leven			
Thema	1.4 – Openbare Ruimte			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Toelichting	Borne geeft relatief veel geld uit aan groen. Er zijn ongeveer 430 speeltoestellen op ongeveer 110 plekken. Voorgesteld wordt om dit aantal met 20 terug te brengen. Dit is veel in vergelijking met andere gemeenten. De gemeente Borne is hierbij vergeleken met andere gemeenten, waarbij (onder andere) de sociale structuur een belangrijk element is. Het aantal speelplekken kan worden beperkt. De jaarlijkse kosten zijn nu circa € 160.000.			
Nadere toelichting	De eenmalige kosten voor het verwijderen van de speeltoestellen en 'ombouwen' tot groen zijn niet begrepen in de besparing.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.18			
Titel	Dierenparken			
Maatregel	Stoppen bekostiging dierenparken			
Portefeuillehouder	D. Vermorken / A. Lammers			
Programma	1. Samen Wonen en leven			
Thema	1.4 Openbare ruimte			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	25.000	25.000	25.000	25.000
Toelichting	Het gaat hier om een instandhoudingsbudget met onderhoudskosten. Het gaat om het dierenpark Bokkenpark en hertenkamp Dikkerslaan.			
Nadere toelichting	De stichting Beheer Dierenpark Borne is eind vorige eeuw opgericht naar aanleiding van gemeentelijke bezuinigingen. Om dit te voorkomen is op een initiatief vanuit de Vogelbuurt de stichting Beheer Dierenpark opgericht. Uitgangspunt was dat een deel van de structurele kosten zou worden gedragen door derden. Beide partijen zorgden voor twee derde van de benodigde middelen, de gemeente Borne stond garant voor de rest. Daarnaast bleef de gemeente verantwoordelijk voor de kosten van de beheerder, de gebouwen en de bomen. Inmiddels zijn andere partijen afgehaakt. Naast het recreatieve belang is de stichting ook een goed voorbeeld van burgerparticipatie.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

2. Ombuigingsmaatregelen programma Duurzame toekomst

Nummer	B.19			
Titel	Facultatieve taken ODT			
Maatregel	Schrappen facultatieve taken bij het ODT			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	2. Duurzame toekomst			
Thema	2.4 Natuur, milieu en landschap			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	-	35.000	35.000	35.000
Toelichting	Borne heeft, net als andere gemeenten, een aantal facultatieve taken ondergebracht. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan de inzet van 'groene' BOA's, en controles op energielabel C.			
Nadere toelichting	Geen controles en handhaving op illegale situaties op dit onderdeel.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.20			
Titel	Toeristenbelasting			
Maatregel	Verhogen toeristenbelasting naar landelijk gemiddeld tarief			
Portefeuillehouder	A. Lammers			
Programma	2. – Duurzame toekomst			
Thema	2.5 – Bedrijvigheid en ondernemersklimaat			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Toelichting	Vanaf 2025 toeristenbelasting voor niet hotels € 1,00 en hotels € 1,60. Het verhogen van deze tarieven naar het gemiddeld landelijke tarief (dit is € 2,34) betekent een verdubbeling van de opbrengsten.			
Nadere toelichting	De toeristenbelasting is recent ingevoerd (2025.). Zonder een evaluatie is het niet wenselijk deze belasting aan te passen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

3. Ombuigingsmaatregelen programma Inclusieve samenleving

Nummer	B.21			
Titel	Overige subsidies			
Maatregel	Schrappen arrangementsubsidies overig / waarderingssubsidie			
Portefeuillehouder	M. Geerdink / A. Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.2 Algemene voorzieningen / 3.6 Onderwijs / 3.7 Cultuur			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	107.000	147.000	187.000	187.000
Toelichting	Voorgesteld wordt de overige subsidies te schrappen. Het betreft hier onder meer subsidies aan Sociaal Fonds Borne (onder meer voedselbank € 10.000 en diaconie, € 1.000, Wijkkracht (mantelzorgondersteuning, € 120.000, afbouw in 3 jaar), st. 4 en 5 mei comité, € 7.000, herdenking gevallen en cultuureducatie, € 30.000). Bij de waarderingssubsidies gaat het om een bedrag van € 19.000 waarbij het gaat om het subsidiëren van activiteiten met een vernieuwend en experimenteel karakter met als doel de sociale samenhang te bevorderen.			
Nadere toelichting	Met deze maatregel stopt de ondersteuning aan mantelzorgers. Daarnaast zal de gemeente zelf de herdenking van gevallen moeten organiseren (morele verplichting). Tevens zal het cultuureducatieprogramma op het basisonderwijs, wordt aangeboden, verdwijnen. Zowel de voedselbank als de diaconie zullen minder ondersteuning kunnen bieden aan hen die het het hardst nodig hebben. Tevens zal de stimulans om baanbrekende initiatieven van onderop te starten minder aanwezig zijn.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.22			
Titel	Jeugd			
Maatregel	Schrappen arrangementssubsidies jongerenwerk			
Portefeuillehouder	M. Geerdink			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.5 Jeugd			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	-	50.000	75.000	100.000
Toelichting	Het betreft het schrappen van arrangementssubsidies aan Wijkkracht. Omdat het hier gaat om een professionele instelling met beroepskracht wordt een ingroeipad conform Awb voorgesteld.			
Nadere toelichting	2019 is reeds een taakstelling opgelegd, hierbij is het jongerenwerk volledig weg bezuinigd. Binnen een jaar liep de overlast dusdanig op dat de minimale variant van het jongerenwerk opnieuw is aangesteld. Dit betreft nog steeds een minimale variant met 2 parttime ambulante werkers en zonder fysieke locatie. Weg bezuinigen zal leiden tot een stijging van zorgkosten zowel op de korte als op de lange termijn.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.23			
Titel	Jeugd			
Maatregel	Schrappen praktijkondersteuning huisartsen			
Portefeuillehouder	M. Geerdink			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.5. Jeugd			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag		15.000	25.000	40.000
Toelichting	Het betreft hier het schrappen van het budget waaruit de praktijkondersteuning aan huisartsen wordt bekostigd. Omdat het hier om organisaties gaat met betaalde beroepskrachten wordt gekozen voor een ingroeipad.			
Nadere toelichting	Als deze maatregel wordt ingevoerd ontstaat een toenemende druk bij de huisartsen. Tevens stijgen de maatwerkkosten bij Specialistische Geestelijke Gezondheidszorg. Deze maatregel staat daarnaast haaks op de verplichte kader vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. Ook zal er druk ontstaan op de interne organisatie omdat het werk verschuift naar de jeugdregisseurs.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdlijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.24			
Titel	Jeugd			
Maatregel	Versoberen preventief jeugdbeleid			
Portefeuillehouder	M. Geerdink			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.5 Jeugd			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	19.000	19.000	32.000	32.000
Toelichting	Het versoberen van preventief jeugdbeleid houdt in het schrappen van advieskosten, arrangementsubsidies aan scouting en bureau Halt en waarderingssubsidies aan verenigingen. Omdat het deels gaat een instelling met beroepskrachten wordt gekozen voor een ingroepad conform Awb.			
Nadere toelichting	Tav scouting wordt dit niet gezien als een reële mogelijkheid. Het schrappen van subsidies aan verenigingen heeft direct invloed op hun aanbod. Dit maakt dat het als risico wordt gezien dat zij dan stoppen met de specialere groepen. Dit zal dan als gevolg hebben dat uitgaven op geïndiceerde zorg ten behoeve van dagbesteding zullen stijgen. Overige subsidies aan ketenpartners is mogelijk zoals bij Humanitas, Halt Tactus en/of Mediant. Zij zullen dan stoppen met hun dienstverlening aan Borne. Per voorziening dient hierop een afweging plaats te vinden. Deze maatregel heeft als effect dat een groter beroep wordt gedaan op duurdere vormen van zorg. Het versoberen van preventief jeugdbeleid staat haaks op de verplichte kaders van de Hervormingsagenda jeugd.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.25			
Titel	Cultuur			
Maatregel	Schrappen arrangementsubsidies cultuur			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.7 Cultuur			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	61.000	122.000	183.000	183.000
Toelichting	Het voorstel is om de arrangementsubsidies te schrappen. Het gaat hier om subsidies verleend aan (afgeronde bedragen): • St. Kulturhus de Bijenkorf (€ 146.000); • St Brigantijn (Muziekakkoord) (€ 28.000) ; • St. Cultureel Podium de Synagoge (€ €4.500); • St. Oranjecomité (€ 4.500); • St. Borns Carnaval (€ 2.200); • St. Folkloregroep (€ 2.500); • BBO (€ 1.100) • St. Melbuul'ndagen (€ 2.700)			
Nadere toelichting	De kans bestaat dat nagenoeg alle verenigingen met deze maatregel hun bestaansrecht verliezen, behalve wellicht St. Kulturhus en St. Brigantijn, tenzij deze verenigingen in staat zijn extra middelen te verwerven om dit inkomstenverlies op te vangen. Afbouw in drie jaar.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.26			
Titel	Muziekonderwijs			
Maatregel	Schrappen muziekonderwijs			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.7 Cultuur			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	-	9.000	31.500	69.000
Toelichting	Het schrappen van alle subsidies aan amateurmuziekverenigingen (€ 18.000) en het Kulturhus (€ 51.000) tezamen € 69.000.			
Nadere toelichting	Omdat het hier gaat om het totaal schrappen van de subsidies wordt een gefaseerde invoering voorgestaan. Op deze wijze kunnen de instellingen zich voorbereiden. In 2027 worden alleen de amateurmuziekverenigingen voor de helft gekort, het jaar daarop geheel. Het Kulturhus krijgt vanaf 2028 de tijd om zich voor bereiden, eerst 50 % en in 2029 een korting van 100%. Met deze maatregel is het onmogelijk om op een laagdrempelige wijze muzikeducatie aan te bieden (stijgende contributies en leselden).			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.27			
Titel	Musea			
Maatregel	Schrappen subsidie Bussemakerhuis			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.7 Cultuur			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	15.000	31.500	63.000	63.000
Toelichting	Afschaffen arrangementsubsidie musea. In dit geval betreft het een subsidie aan de St. Bussemakerhuis. Sprake is van afbouw van de subsidie in verband met het feit dat de stichting een professionele kracht in dienst heeft.			
Nadere toelichting	Met deze maatregel wordt het St. Bussemakerhuis direct in haar voortbestaan bedreigd. Daarnaast wordt met deze maatregel de betrokkenheid van de Bornse samenleving geraakt: er zijn maar liefst 60 vrijwilligers aan dit museum verbonden. Daarnaast draagt de stichting bij aan een positief toeristisch klimaat.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.28			
Titel	Bijzondere bijstand			
Maatregel	Verlagen Inkomensgrens			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.9 Werk en inkomen			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	585.375	585.375	585.375	585.375
Toelichting	Momenteel bedraagt de inkomensgrens 120% van de gehuwdennorm voor een echtpaar en 120% van de alleenstaandennorm voor een alleenstaande ouder en alleenstaande: (normen als bedoeld in artikelen 21 en 22 Participatiewet). Voorgesteld wordt deze grens voor beide categorieën te verlagen naar 100 %.			
Nadere toelichting	Bij een percentage van 100% wordt de doelgroep teruggebracht van 800 naar 200 huishoudens. 600 huishoudens worden uitgesloten van het minimabeleid. Dit bedrag is tot stand gekomen in de veronderstelling dat elke inwoner die recht heeft op minimabeleid ook gebruik maakt van het minimabeleid. Echter maakt maar 16% van de inwoners gebruik van het minimabeleid. Daarnaast heeft dit ook effect op de taken en kosten voor/van de uitvoering. De exacte effecten (financieel en aantal inwoners) zullen onderzocht moeten worden wanneer gekozen wordt voor deze maatregel. Het bedrag van € 585.375 zoals hierboven betreft 75% van de totale som van alle maatregelen die vallen onder Bijzondere Bijstand, ervan uitgaande dat we terug gaan van 800 naar 200 huishoudens en al deze huishoudens ook daadwerkelijk gebruik maken van Bijzonder Bijstand.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.29			
Titel	Bijzondere bijstand en Sociaal Fonds			
Maatregel	Versoberen lokaal beleid			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve Samenleving			
Thema	3.9 Werk en inkomen			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	338.000	338.000	338.000	338.000
Toelichting	Voorgesteld wordt de voorzieningen uit de Verordening maatschappelijke participatie 2018 gemeente Borne te schrappen die niet wettelijk vereist zijn. Het betreft de voorzieningen uit het Sociaal Fonds: 1. Kindpakket; 2. Fiets; 3. Kledingvoucher; 4. Identiteitsbewijs; 5. Zwemlessen; 6. Vakantieweek / -activiteit; 7. Voorstellingen culturele instellingen; 8. Schoolkosten; 9. Computer / laptop 10. Collectieve zorgverzekering (deze valt onder bijzondere bijstand en de verstrekking is voor de gemeente ook geen wettelijke verplichting)			
Nadere toelichting	Deze maatregel is van invloed op de capaciteitsinzet van de organisatie. Schrappen van de gemeentepolis kan ertoe leiden dat inwoners zorg gaan mijden, wat weer een negatief kan hebben op de volksgezondheid. Ook zullen meer inwoners met een minimum inkomen zullen meer zelf gaan betalen en gaan voor deze bijzondere verstrekkingen (bijv. bril, speciaal schoeisel) een beroep doen op de bijzondere bijstand. Verhoging van de uitvoeringskosten. Daarnaast is voor ieder persoon boven de 18 jaar een zorgverzekering wettelijk verplicht en de collectieve zorgverzekering (gemeentepolis) zorgt ervoor dat inwoners met een laag inkomen voldoende verzekerd zijn tegen een betaalbaar tarief. Hierdoor is de kans dat men de zorgpremie niet betaald/kan betalen een stuk lager. Het niet (kun) betalen van de zorgpremie is nog steeds 1 van de hoofdoorzaken dat inwoners problematische schulden ontwikkelen en het aantal mensen dat de zorgpremie niet meer kan betalen blijft jaarlijks stijgen. Ten aanzien van de uitvoering veranderd er ook veel. We gaan afwijken van het streven om beleid te harmoniseren, hetgeen effect heeft op de uitvoeringskosten en taken. Indien gekozen wordt voor deze ombuigingsmaatregel zal nader onderzocht moeten worden wat het effect zal zijn, financieel en t.a.v. de inwoners. Het bovenstaande bedrag van € 338.000 kan worden opgesplitst in kosten Sociaal Fonds: € 123.000 en kosten gemeentepolis: € 215.000.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning,	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning,

		de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.30			
Titel	Reintegratiebudget			
Maatregel	Versoberen re-integratiebudget			
Portefeuillehouder	A.Lammers			
Programma	3. Inclusieve samenleving			
Thema	3.9 Werk en inkomen			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	-	68.000	68.000	68.000
Toelichting	Het betreft hier een drietal budgetten gericht op integratie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voorgesteld wordt te onderzoeken deze budgetten te versoberen.			
Nadere toelichting	Re-integratie maakt deel uit van de Participatiewet en de regels hiervoor zijn vastgelegd in de re-integratieverordening Participatiewet (dus wettelijke taak). Borne heeft een taakstelling van 10 beschutte werkplekken, besloten is om daar 3 extra werkplekken aan toe te voegen. Deze zijn vastgelegd in de re-integratieverordening. Er kan gekozen worden om deze 3 extra werkplekken te schrappen, gevolg aanpassen re-integratieverordening en ontstaan van wachtlijsten. Besparing circa € 33.000 per jaar (€ 11.000 per werkplek/ per jaar). Het budget van € 35.000 voor externe re-integratietrajecten wordt toegepast voor maatwerk, door deze te schrappen kunnen (potentiële) kandidaten niet deelnemen aan een traject. Betreffende kandidaat zal langer gebruik maken van overige voorzieningen (bijvoorbeeld bijstandsuitkering/ bijzondere bijstand) en wachtlijst voor taakstellingsplekken zal verder oplopen. T.a.v. de taakstellingsplekken, hiervoor worden gemeenten vanuit het Rijk gecompenseerd voor de kosten die re-integratie (taakstelling) met zich meebrengt (BUIG). Versobering zal echter effect hebben op een aantal leefgebieden van betrokken inwoners: op sociaal, gezondheid en inkomensgebied.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

4. Ombuigingsmaatregelen programma Bestuur en samenleving

Nummer	B.31			
Titel	Organisatie			
Maatregel	Terugbrengen formatie leidinggevenden			
Portefeuillehouder	J. Pierik			
Programma	4. – Bestuur en Samenleving			
Thema	4.6 – Organisatie			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag				€ 252.000
Toelichting	Borne heeft relatief veel management. Dit is nu ook nodig om te bouwen. Op termijn kan het aantal leidinggevenden terug naar 1 op 25 medewerkers (dit is nu 1 op 20). Dit betekent dat bij 217 medewerkers maximaal (afgerond naar boven) 9 leidinggevenden nodig zijn; dit is een besparing van 2 fte ten opzichte van de huidige 11 leidinggevenden (4 MT leden en 7 teamleiders).			
Nadere toelichting	Maximale besparing 2 fte, uitgaande van max schaal 12. Dit voorstel is gebaseerd op benchmarkgegevens, waarbij de gemeente Borne is vergeleken met 5 andere gemeenten. De huidige omvang van de organisatie geeft momenteel geen mogelijkheid tot reductie. De omvang van de organisatie is afgestemd op omvang en complexiteit van het huidige takenpakket.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.32			
Titel	Organisatie			
Maatregel	Terugbrengen ondersteunende formatie bedrijfsvoering			
Portefeuillehouder	J. Pierik			
Programma	4. – Bestuur en Samenleving			
Thema	4.6 – Organisatie			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag				€ 200.000
Toelichting	De teams financiën en HR kennen een relatief ruime formatie. Dit betekent niet dat er nu al bezuinigd kan worden. De organisatie is in opbouw. Op termijn zou 1 fte P & O consultant kunnen worden verminderd als sluitstuk van de ombuigingen op management en sturing. Hetzelfde geldt voor financiën: in vergelijking met anderen aan de bovenkant, althans voor de adviseurs. Dit vergt echter eerst de ombouw van de begroting naar een prestatiegerichte begroting en een heldere uitlijning van hoe budget- en financiële verantwoordelijkheid moet werken. Vanaf 2029 kan 2 fte worden bespaard.			
Nadere toelichting	Dit voorstel is gebaseerd op benchmarkgegevens, waarbij de gemeente Borne is vergeleken met 5 andere gemeenten. De huidige omvang van de organisatie geeft momenteel geen mogelijkheid tot reductie. De omvang van de organisatie is afgestemd op omvang en complexiteit van het huidige takenpakket.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.33			
Titel	Organisatie			
Maatregel	Versoberen organisatiebudgetten			
Portefeuillehouder	J. Pierik			
Programma	4. Bestuur en samenleving			
Thema	4.1 Bestuur en organisatie			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	349.000	349.000	349.000	349.000
Toelichting	Schrappen budget organisatieontwikkeling (€ 135.000) Schrappen budgetten teambuilding (€ 15.000), kerstpakketten, incl. kerstbijeenkomst (€ 35.000) en studiekosten (€ 164.000)			
Nadere toelichting	De organisatie kan zich niet verder ontwikkelen en inspelen op maatschappelijke veranderingen in de samenleving en technologische ontwikkelingen. De reeds gestarte ontwikkeltrajecten, op basis van de analyse van de organisatie en de nieuwe organisatiestructuur, dienen dan gestopt te worden. Met het accorderen van deze maatregel wordt Borne als werkgever minder aantrekkelijk. Dit in combinatie met de gespannen arbeidsmarkt kan er voor zorgen dat het lastiger wordt om medewerkers aan ons te binden en nieuwe te werven.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.34			
Titel	Rekenkamer			
Maatregel	Onderzoek beperkte invulling rekenkamer			
Portefeuillehouder	Raad			
Programma	4.Bestuur en Samenleving			
Thema	4.1 Rekenkamer			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	PM	PM	PM	PM
Toelichting	Er bestaat een wettelijke plicht voor gemeenten om een gezamenlijke rekenkamer te hebben. In de wet zijn geen minimale eisen vastgelegd waaraan een rekenkamer moet voldoen. Op dit moment heeft de gemeente Borne een rekenkamer die bestaat uit drie leden, die zelf verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de onderzoeken. Het structurele budget voor de rekenkamer is € 25.000 per jaar. Onderzocht kan worden of de rekenkamer met minder middelen in stand kan worden gehouden.			
Nadere toelichting	De rekenkamer doet onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid. Daarmee is de rekenkamer een belangrijke onafhankelijke functie binnen de lokale democratie. In 2022 heeft de raad ingestemd met de verordening op de rekenkamer. Dit budget wordt voor een groot deel gebruikt voor de vergoeding van de drie leden. Een beperkt deel is budget voor het uitvoeren van onderzoeken en de deelname aan regionale onderzoeken, zoals de jaarlijkse quickscan verbonden partijen. Onderzocht kan worden of er met minder budget een rekenkamer in stand kan worden gehouden. Dit zal consequenties hebben voor het aantal onderzoeken en de kwaliteit van de onderzoeken. Een andere mogelijkheid is het onderzoeken om in samenwerking met andere gemeenten te komen tot een gezamenlijke rekenkamer.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.35			
Titel	Participatie en communicatie			
Maatregel	Schrappen werkbudgetten			
Portefeuillehouder	M. Geerdink			
Programma	4. Bestuur en samenleving			
Thema	4.2 Participatie en communicatie			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	52.500	52.500	22.500	22.500
Toelichting	Uitvoeringskosten participatie (€ 30.000 incidenteel toegekend tot en met 2027) schrappen: door het laten vervallen van het incidentele budget voor participatie kan niet worden ingezet op opleiden en oefenen in de organisatie met participatie trajecten en kan geen advies ingewonnen worden van experts om de organisatie goed op weg te helpen op het vlak van participatie. De beoogde kwaliteitsimpuls wordt daardoor niet bereikt. Met het vervallen van het structurele budget van € 22.500 vervalt onder meer de subsidie voor dorps- en wijkraden, de blanco pagina en subsidie voor inwonersinitiatieven. De subsidie voor dorps- en wijkraden is meerjarig toegezegd.			
Nadere toelichting				

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.36			
Titel	Veiligheid en openbare orde			
Maatregel	Schrappen uitvoeringsbudget veiligheid			
Portefeuillehouder	J. Pierik			
Programma	4. Bestuur en samenleving			
Thema	4.4. Veiligheid en openbare orde			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	26.000	26.000	26.000	26.000
Toelichting	Schrappen uitvoeringsbudget veiligheid. Stoppen bijdragen regionale samenwerking op gebied van veiligheid (niet zijnde de VRT)			
Nadere toelichting	Indien voor deze maatregel wordt gekozen, zijn alle mogelijkheden tot lokale interventies op gebied van veiligheid en openbare orde (onder andere aanpak jongerengroepen en onbegrepen gedrag) niet meer mogelijk.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

5. Ombuigingsmaatregelen programma Financieel Gezond

Nummer	B.37			
Titel	Hondenbelasting			
Maatregel	Invoeren van hondenbelasting			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Toelichting	Dit is een algemeen dekkingsmiddel, al zien inwoners het soms als een directe belasting.			
Nadere toelichting	Dit is een voorlopig indicatief bedrag, perceptiekosten en heffingskosten zijn hierin begrepen. Dit is een redelijke inschatting op basis van de netto opbrengst van vergelijkbare gemeenten.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.38			
Titel	Onroerende Zaak Belasting (OZB)			
Maatregel	Verhogen van de onroerende zaakbelasting voor woningen			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag (5%)	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Bedrag (10%)	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Toelichting	Verhogen van de OZB voor het verhogen van de algemene dekkingsmiddelen.			
Nadere toelichting	Een verhoging van 5% betekent een verhoging van ongeveer € 20 per woning per jaar (alle woningen, komt in eerste instantie terecht bij de eigenaren). <i>Alternatief: Bij een verhoging met 10% betekent dit een verhoging van ongeveer € 40 per woning per jaar.</i>			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.39			
Titel	Onroerende Zaak Belasting (OZB)			
Maatregel	Verhogen van de onroerende zaakbelasting voor niet-woningen			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag (5%)	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
Bedrag (10%)	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Toelichting	Verhogen van de OZB voor het verhogen van de algemene dekkingsmiddelen.			
Nadere toelichting	Op basis van ervaringscijfers is voor 2025 geconstateerd dat de waardeinstijgingen voor niet-woningen hoger uitviel dan bij de begroting ingeschat. Richting tariefstelling wordt nader onderzocht hoe dit wordt verwerkt. Dit komt dit najaar terug bij de gemeenteraad.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.40			
Titel	Afschrijvingstermijnen gebouwen			
Maatregel	Aanpassen van de afschrijvingstermijnen gebouwen			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Toelichting	Op basis van de huidige uitgangspunten worden de gebouwen (40 jaar) vrij conservatief afschreven. Het aanpassen van de bestaande afschrijvingstermijnen naar 50 jaar voor gebouwen leidt tot een lagere kapitaallast (over een langere periode). Onlangs is het vastgoedbeleid vastgesteld. Daarin is opgenomen dat een analyse wordt gemaakt van het huidige vastgoed en de te bepalen afschrijvingstermijn. Dit wordt per afzonderlijk per casus bepaald. Dit traject kost tijd.			
Nadere toelichting	Dit vraagt om een nadere analyse op de activa om te bepalen of de verlenging ook voor alle activa kan worden toegepast. Inclusief de impact van het verlengen van de gebruiksduur op de gepleegde verbouwingen en impact hiervan op het meerjarig onderhoudsplan (langere termijn).			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.41			
Titel	Afschrijvingstermijnen wegen			
Maatregel	Aanpassen van de afschrijvingstermijnen wegen			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Toelichting	Op basis van de huidige uitgangspunten worden de wegen (30 jaar) vrij conservatief afschreven. Het aanpassen van de bestaande afschrijvingstermijnen naar 40 jaar voor wegen leidt tot een lagere kapitaallast (over een langere periode).			
Nadere toelichting	Dit vraagt om een nadere analyse op de activa om te bepalen of de verlenging ook voor alle activa kan worden toegepast. Inclusief de impact van het verlengen van de gebruiksduur op het meerjarig onderhoudsplan (langere termijn). Overigens is deze aanpassing van de afschrijvingstermijnen niet in overeenstemming met het voorgestelde beleid in het kader van het IBOR.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.

Nummer	B.42			
Titel	Afschrijvingstermijnen Riolering			
Maatregel	Verlengen afschrijftermijn naar 80 jaar (in navolging op de afschrijvingstermijnen voor wegen)			
Portefeuillehouder	D. Vermorken			
Programma	5. – Financieel Gezond			
Thema	5.1 – Financiën			
	2026	2027	2028	2029
Bedrag	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Toelichting	Op dit moment is de afschrijftermijn 30 jaar. Gelet op de bodemkwaliteit wordt voorgesteld de termijn van 30 jaar te verlengen naar 80 jaar. In de IBOR is al rekening gehouden met een termijn van 60 jaar. Het gesloten systeem leidt tot lagere kosten voor riolering en daarmee lagere rioolheffing. Deze kan worden ingezet voor een verhoging van de OZB (gelijke lastendruk voor de inwoners). Het voordeel dat ontstaat is een extra OZB-inkomst. In de bouwsteen IBOR is rekening gehouden met een besparing van € 100.000, netto resteert daarmee een besparing van € 150.000.			
Nadere toelichting	Deze berekening is gebaseerd op de bestaande activa/investeringen. Uiteraard werkt dit door in het meerjarenperspectief voor nieuwe/geplande investeringen.			

Maatschappelijke impact			
Impact op	1. Geen of weinig veranderingen	2. Merkbaar	3. Substantieel
Inwoners, bedrijven en instellingen	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Individuele inwoners, bedrijven en organisatie ervaren verandering in de werkwijze, de ondersteuning, de lokale lasten, etc. Hoofdpijnen blijven gelijk	3. Substantiële veranderingen, aanzienlijk minder ondersteuning, aanzienlijk hogere lokale lasten en/of organisaties moeten veranderen
Voorzieningenniveau	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, maar voorzieningen blijven grotendeels in stand. Raakt een beperkt deel van de inwoners	3. Substantiële veranderingen, lager aanbod voorzieningen. Raakt een groot deel van inwoners
Interne organisatie (inclusief dienstverlening)	1. Geen tot weinig veranderingen	2. Enkele veranderingen, de dienstverlening wordt nauwelijks beïnvloed.	3. Substantiële veranderingen, de dienstverlening wordt sterk beïnvloed.